

7. POGOVOR

Pred nama je knjiga »Crkva i vukovarski franjevci«. Zamislio ju je i sa suradnicima proveo u djelo naš brat fra Ivica Jagodić, župnik župe sv. Filipa i Jakova u Vukovaru, prigodom 280. godišnjice osnutka i 270. godišnjice izgradnje franjevačkog samostana u Vukovaru.

No, franjevci su u Vukovaru mnogo dulje. Povijesno je utvrđeno da su već od XIII. stoljeća imali svoje samostane u Ugarskoj i međuriječju između Dunava i Save. Prvi se 1301. godine spominje samostan u Baču, na lijevoj obali Dunava, iz kojega su franjevci osnovali i gradili franjevački samostan u Vukovaru. Od 1723. godine fra Marko Dragojević kao predstojnik vukovarske rezidencije potpuno je nezavisan, a na provincijskom kapitolu u Sinju 23. svibnja 1730. godine ishodeno je dopuštenje da se vukovarska rezidencija može formalno smatrati samostanom. To je najvažniji događaj za postojanje i djelovanje franjevaca u Vukovaru.

Temeljni kamen za samostan i crkvu postavljen je svečano 23. lipnja 1723. godine. Samostan je s prvim katom dovršen 1736. godine, a posve dovršen s drugim katom 1756. godine. Crkva je dovršena za 10 godina, s tim da je kasnije preuređivana i dograđivana. Svoj konačni oblik vukovarski je franjevački samostan sa crkvom sv. Filipa i Jakova dobio nakon velike historicističke obnove i proširenja crkve (1896./1897.) a djelo je bečkoga arhitekta Jordana. Svojom nevjerojatnom izduženošću i dužinom od 58 metara vukovarska franjevačka crkva spada među tri najduže hrvatske crkve.

I crkva i samostan su u Domovinskom ratu proživljavali agoniju Vukovara i teško stradali. No, braća fra Branimir Kosec, fra Martin Ostrognaj, fra Ivan Mikić, fra Slavko Antunović, fra Ante Perković nisu napuštali Vukovar, nego su svojom nazočnošću Vukovarcima davali potporu i bili im blagoslov. U teškim danima pridružio im se i fra Smiljan Berišić koji je uz svećeničku službu u vukovarskoj bolnici postao i zdravstveni radnik. Ovakvo herojsko djelo naše braće ostaje zauvijek vrijedno spomena i zahvale. Bog neka blagoslovi svakoga od njih!

I u danima povratka i obnove braća fra Branimir Kosec, fra Ante Perković, fra Slavko Antunović i fra Zlatko Špehar bili su među prvim povratnicima kao veliko ohrabrenje povratnicima koji su započinjali novi život. Franjevci su bili uz svoj narod. Sve što su činili – činili su iz ljubavi prema Bogu i potrebnima. Radujem se što su na taj način najbolje pokazali bit franjevačke karizme – bliskost čovjeku i narodu u dobru i zlu, radosti i žalosti.

fra Željko Železnjak,
provincijalni ministar

Danas u vukovarskom bratstvu žive braća fra Gordan Propadalo, fra Ivica Jagodić, fra Benko Horvat i fra Robert Ćibarić u Župi sv. Filipa i Jakova (Vukovar 1) te braća fra Vjenceslav Janjić i fra Danijel Maljur u Župi sv. Josipa Radnika (Borovo naselje – Vukovar 2). Oni danas svjedoče svoje posvećenje Bogu u redovničkom staležu najvišeštajući Vukovaru toliko potrebnu Riječ Božjeg ohrabrenja.

Franjevački samostan u Vukovaru je obnovljen, a crkva sv. Filipa i Jakova se još obnavlja. Samostanska knjižnica ima bogati i vrijedni knjižni fond, koji se u vrijeme Domovinskog rata sačuvao u našem samostanu u Zemunu, a u Vukovar je zalaganjem Ministarstva kulture Republike Hrvatske vraćen 2004. godine. Kako u župskom pastoralu aktivno djeluje FSR i Frama te brojne skupine i zajednice vjernika, postoji i mala knjižnica koja ima lijepi broj knjiga duhovne literature novijega datuma. Tu je i Dom sv. Franje, za duhovne vježbe. U Pastoralnom centru sv. Bone održava se župni vjeronauk i razne kulturne aktivnosti, a u crkvi sv. Filipa i Jakova već tradicionalni festival duhovne glazbe »Bonofest«.

Vukovar se vratio u život, ono što se moglo obnoviti to se i obnovilo. Danas mnogi dolaze u Vukovar, a dolazak u Vukovar i sam spomen njegova imena nikoga ne ostavlja ravnodušnim. U Vukovar se dolazi kao relikvijama nekog sveca-mučenika. U Vukovar se dolazi s molitvom na usnama tako da su danas vukovarski samostan i crkva postali hodočasničko mjesto. Braća se trude da se ne zaboravi ono što su Vukovar, a i drugi hrvatski krajevi za vrijeme rata pretrpjeli, da se ne dogodi da naraštaji koji dolaze ne znaju što se dogodilo i tko se od koga trebao braniti.

O franjevcima u Vukovaru objavljena je 1997. godine knjiga »Vukovarski franjevci u Domovinskom ratu – ratne i uzničke zabilježbe«, te 2009. godine »Kronika franjevačkog samostana u Vukovaru – Godine progonstva i povratka«. Ova monografija »Crkva i vukovarski franjevci« je drugačije naravi, pregledna je i opremljena mnogim fotografijama. Daje korisne informacije o životu i djelovanju moje braće franjevac i prepoznajem je kao mali pregledni podsjetnik na sve ono što se događalo i događa se danas u Vukovaru.

Znanje o vukovarskim franjevcima temelji se na onome što je zapisano u *Samostanskoj kronici* koja se kroz protekla stoljeća vodila. Kroničari su zapisivali događaje koji nas vode u prošlost. Ova monografija dopunjuje samostansku kroniku. Što je više dokumenata o nekoj stvari ili događaju to se može donijeti objektivniji sud o nečemu što se dogodilo u prošlosti; dobivaju se točnije informacije i prosuđuje se koliko je prošlost utjecala ili utječe na sadašnjost ili jesu li što ljudi naučili od povijesti.

Ovako skupljena građa na jednom mjestu puno znači za vukovarski samostan i doprinosi boljem poznavanju i grada Vukovara i franjevačkog samostana. Sada o vukovarskim franjevcima, o bližoj i daljnjoj prošlosti te o sadašnjosti znamo više nego smo to znali do prije nekoliko mjeseci. Zato zahvaljujem priređivačima koji su je objavili i učinili dostupnom javnosti. Hvala mojoj redovničkoj braći, napose bratu Ivici Jagodiću koji je sve ovo vodio.

Vjerujem da će braća franjevci u Vukovaru i u budućnosti ostati vjerni onome što su zavjetovali Bogu i bliskim narodu i svakome čovjeku te potpuno ostvariti želju našega Utemeljitelja svetog oca Franje: »Ne samo sebi živjeti već i drugima koristiti!« i to

ostvariti iskrenim redovničkim svjedočenjem i molitvom, a osobito otvorenosti srca za sve ljude i njihove živote. Takvo svjedočanstvo zaslužuje Vukovar i Vukovarci.

Preminuloj braći neka Gospodin bude nagrada, a braći koja danas djeluje u Vukovaru neka daruje svoju pomoć, zaštitu i obilan blagoslov. Svima građanima Vukovara i građanima svih gradova naše Domovine neka Vukovar bude drag i svet. Mir i dobro za Vukovar i za sve Vukovarce, sada i zauvijek!

U Zagrebu, 25. siječnja 2011. godine,

blagdan Obraćanja sv. Pavla apostola

*fra Željko Železnjak,
provincijalni ministar*